

ZAŠTITA NEZAPOSLENIH RADNIKA U MEĐUNARODNOM RADNOM PRAVU

Od najstarijih vremena nezaposlenim radnicima pružana je pomoć u najrazličitijim oblicima. Ta pomoć nije bila stalna, jer nije bila organizovana na nekim naročitim principima, ili, ako je imala kakav — takav karakter stalnosti, ipak se nije zasnivala na socijalno-pravnim principima. Dakle, o takvoj vrsti pomoći može se govoriti kao o običnoj milostinji, pri čemu je javna vlast, po pravilu, preduzimala samo one mere koje su bile nužne da bi sačuvala red i poredak.¹⁾

Takvo stanje u pogledu staranja nezaposlenih moglo je ostati samo dotle, dok nezaposlenost nije prešla granice jednog zanatskog ili industrijskog centra, dok se nije počela epidemski širiti po pojedinih zemljama, da, konačno, u sadašnjim uslovima, obuhvati gotovo celu zemljinu kuglu. Danas, kod tako ogromnog broja nezaposlenih, nužnost preduzimanja mera za borbu protiv nezaposlenosti, nameće se svom silinom.

Borba protiv nezaposlenosti je vrlo složen problem. Ona može biti i najčešće je ograničena na okvire jedne zemlje, mada ta borba može da bude i međunarodnih okvira. To u prvom redu zavisi od vrste, uzroka i obima nezaposlenosti, a i od raspoloživih sredstava za tu borbu.

U međunarodnim okvirima, borba protiv nezaposlenosti vidi se na različite načine. Tako, na primer, ukazivanjem ekonomske, tehničke i moralne pomoći, koje pojedinim ugroženim zemljama ukazuju Ujedinjene nacije, odnosno njihov Ekonomsko socijalni savet, Međunarodni monetarni fond, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, a posebno Međunarodna organizacija rada (preko svojih organa) i druge specijalizovane ustanove OUN. Na osnovu redovnih statističkih podataka i pomoću posebnih anketa, ove ustanove ispituju uzroke toga stanja u jednoj zemlji i određuju sredstva za konkretnu akciju ekonomskog i socijalnog karaktera, ukazujući i potrebnu tehničku pomoć u cilju opštег podizanja nerazvijenih i zemalja u razvoju.²⁾

¹⁾ Podrobnije o ovome vidi: Bureau International du Travail (B. I. T.): L'assurance-chômage. — Étude de législation comparée. — Genève, 1925. Le problème du shômage — Quelques aspects internationaux 1920—1928. — Rapport présenté à la douzième session de la Conférence internationale du Travail (mai — juin 1929). — Genève, 1929. B. I. T.: Problèmes du shômage en 1931. — Études préparées par le Bureau International du Travail avec la collaboration de MM. Anssiaux, Cole, Hahn et Hersch. — Études et Documents, Série C No 16, Genève, 1931; B. I. T.: Revue Internationale du Travail, Volume VI, No 1. juillet 1922.

²⁾ Vidi: Revue internationale du travail, Mesures concernant le développement économique des pays insuffisamment développés. Vol. LXIV, Nos 5—6/1951, str. 497 i sl.

Prema tome, granice pojedine zemlje postaju preuzak okvir za rešenje problema nezaposlenosti i zapošljavanja. Jer, nezaposlenost i zapošljavanje su postali međunarodni problem. S toga, borba protiv nezaposlenosti u međunarodnim okvirima mora počivati na saznanju i svest o celovitosti i nedeljivosti svetske ekonomije, gotovo u istoj meri kao što je i svetski mir nedeljiv.

Posle ovih opštih napomena u vezi sa fenomenom nezaposlenosti u svetskim razmerama, u redovima koji slede osvrnućemo se, najpre, na delatnost Međunarodne organizacije rada u oblasti osiguranja za slučaj nezaposlenosti, na ulogu Organizacije Ujedinjenih Nacija u regulisanju socijalnog obezbeđenja za slučaj nezaposlenosti, da bi smo na kraju ukazali na značaj međunarodnih ugovora na ovome području.

S 1 DELATNOST MOR U OBLASTI OSIGURANJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Međunarodna organizacija rada (u daljem tekstu: MOR) osnovana je 1919. godine na Mirovnoj konferenciji u Parizu, u formi autonомнog organizma vezanog za Društvo naroda. Posle Drugog svetskog rata, po osnivanju Ujedinjenih Nacija, ova je Organizacija na osnovu posebnog ugovora koji je zaključen 1946. godine priznata za specijalizovanu instituciju Ujedinjenih Nacija, sa istim ciljevima i zadacima. Ciljevi MOR-a određeni su njenim Ustavom. U preambuli Ustava koji ustvari predstavlja XII deo Mirovnog ugovora — stavljeno je u zadatak ovoj Organizaciji da proučava i rešava probleme rada i socijalne politike u međunarodnim razmerama, odnosno da radi na poboljšavanju uslova života i rada radnih ljudi. Ovi ciljevi ponovo su definisani Filadelfijskom deklaracijom iz 1944. godine, koja je godine 1946, uneta u izmenjeni Ustav Međunarodne organizacije rada.³⁾

Ti ciljevi su mnogobrojni, složeni i veoma značajni. S druge strane, Međunarodna organizacija rada ima za zadatak da radi na poboljšanju radnih i životnih uslova radnih ljudi. Ona, dakle, ima izrazito socijalne zadatke koji ne mogu a da ne budu univerzalni. Borba protiv nezaposlenosti predstavlja samo jedan njihov deo. U nastavku zadržaćemo se samo na tom sektoru delatnosti Međunarodne organizacije rada, tj. daćemo pregled konvencija i preporuka koje se odnose na zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti.⁴⁾

³⁾ Bliže o ovome v.: Premier rapport de L'organisation internationale du Travail aux Nations Unies. Vol. I: Rapport, Vol. II: Bureau international du Travail, Genève, 1947; dr A. Baltić — dr M. Despotović: Osnovi radnog prava Jugoslavije, Savremena administracija, Beograd, 1981; dr Rudy Kyovski — dr Aleksander Radovan: Konvencije in preporočilo medunarodne organizacije dela s komentarjem, center za samoupravno normativno dejavnost, Ljubljana, 1975; dr Nikola Tintić: Radno i socijalno pravo, knj. prva: radni odnos (I), Narodne novine, Zagreb, 1969, str. 179; dr Ratko Pešić: Međunarodna organizacija rada — Poreklo — Stuktura — Delatnost, Novi Sad, 1969, i od istog pisca: Međunarodne konvencije rada, Prosveta, Beograd, 1968, i dr.

⁴⁾ Sve konvencije odnosno preporuke, sem Konvencije o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja, prikazane su prema tekstovima objavljenim u publikaciji Međunarodnog biroa rada »Conventions et recommandations« 1919—1949, Ge-

1. Konvencije

a) Konvencija o nezaposlenosti (Konvencija br. 2, doneta u Vašingtonu 29. X 1919. god.,)

Prema ovoj Konvenciji država — članica se ratifikacijom obavezuje da ustanovi javni biro za besplatno posredovanje rada nezaposlenima. Biroi stoje pod nadzorom državne vlasti i njima upravlju posebni savetodavni odbori, sastavljeni od jednakog broja predstavnika radnika i poslodavaca. Države članice MOR-a su dužne da se međusobno sporazumevaju da njihovi državljeni imaju uzajamno pravo na prijem naknade iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti jednako kao i domaći (čl. 2). Članice su dužne da Međunarodnom birou rada dostavljaju tromešечно sva raspoloživa obaveštenja, statistike i drugo što se odnosi na nezaposlenost uključivši i obaveštenja o preduzetim ili pripremljenim merama za borbu protiv nezaposlenosti.

b) Konvencija o naknadama za nezaposlenost zbog brodoloma (Konvencija br. 8, doneta u Djenovi 15. VI 1920. godine).

Prema ovoj konvenciji države članice koje su je ratifikovale obavezne su da pomorcima pruže naknadu odnosno obeštećenje za nezaposlenost do koje bi došlo usled brodoloma trgovackog broda.

c) Konvencija o posredovanju rada pomorcima (Konvencija br. 9, doneta u Djenovi 15. VI 1920. godine).

Prema ovoj Konvenciji država članica koja ju je ratifikovala dužna je da obezbedi besplatno posredovanje rada za mornare domorce, kao i za mornare državljanje drugih država koje su ratifikovale ovu konvenciju a nađu se nezaposleni na teritoriji te države.

d) Konvencija kojom se licima koja su ostala nezaposlena bez svoje volje obezbeđuju naknade i pomoći (Konvencija br. 44, doneta u Ženevi 23. VI 1934. godine).

Prema ovoj Konvenciji država članica se obavezuje da nezaposlenima obezbedi, zavođenjem sistema obveznog ili fakultativnog osiguranja ili kombinacijom ovih oblika osiguranja, naknadu ili pomoći u slučaju nezaposlenosti. Nacionalno zakonodavstvo treba da reguliše uslove pod kojima nezaposleni prelazi sa sistema naknade (iscrpljenjem prava iz osiguranja za nezaposlenost) na sistem pomoći.

Ovim sistemom treba da budu obuhvaćena sva lica koja su redovno zaposlena uz naknadu ili platu. Međutim, nacionalnim zakonodavstvom može biti predviđen čitav niz izuzetaka, kao na primer za: državne i samoupravne službenike javnih ustanova; nemanuelni radnici, čiji su prihodi po oceni vlasti toliki da sami mogu da se obezbede od rizika nezaposlenosti; sezonski radnici; mladi radnici (ispod određene godine starosti) i oni koji uživaju invalidsku ili starosnu penziju; lica koja su samo pomoćno ili slučajno zaposlena; članovi porodice poslodavca. Konvencija se takođe ne odnosi na mornare, mornare — ribare i na poljoprivredne radnike. Konvencija predviđa i obavezu davanja naknade i pomoći i u slučaju delimične nezaposlenosti.

nève, 1949. god., Konvencija o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja prikazana je prema tekstu objavljenom u publikaciji MBR »Convention concerning minimum standards of social security», Authentic text, Gèneve, 1952, str. 11 i sl.

Pravo na prijem naknade odnosno pomoći može biti uslovljeno time da je nezaposleni sposoban za rad i spreman da radi, da je upisan kod javnog ureda za posredovanje rada, da mu se redovno javlja i da ispunjava još i druge uslove koji bi bili propisani nacionalnim zakonodavstvom. Pravo na prijem naknade, odnosno pomoći može biti uslovljeno i ispunjavanjem određenog staža, koji se može sastojati bilo u određenom broju uplata doprinosa (za osiguranje za slučaj nezaposlenosti) u određenom vremenskom periodu koji prethodi traženju naknade ili pomoći, ili koji prethodi početku nezaposlenosti, ili kombinacijom ovih metoda. Najzad, pravo na prijem naknade, odnosno pomoći, može biti uslovljeno još i istekom izvesnog vremena čekanja, posećivanjem kakvog stručnog tečaja, obaveznim prijemom zaposlenja za pomoć koje organizuje javna vlast ili nečim drugim, što bi bilo utvrđeno nacionalnim zakonodavstvom.

Međutim, zainteresovanom zaposlenom radniku može za određeno vreme, kraće ili duže vreme, biti uskraćeno uživanje naknade ili pomoći, ako odbije da primi odgovarajuće zaposlenje. Kao „neodgovarajuće zaposlenje“ smatra se takvo zaposlenje koje bi, kad bi ga nezaposleni primio, za njega povlačilo boravak u kraju ili mestu gde nema mogućnosti primernog stanovanja: kad bi mu plata bila niža ili uslovi rada manje povoljni od onih što je obično imao u svome redovnom zanimanju i kraju gde je bio zaposlen; kad bi mu bilo ponuđeno zaposlenje na mesto koje je upražnjeno zbog obustave rada ili zbog profesionalnog sukoba, ili ako se razložno ne može prigovoriti odbijanju nezaposlenog da primi ponuđeno zaposlenje, odnosno mesto, vodeći računa o svim okolnostima, pa i o njegovom ličnom položaju.

Nezaposleni može da bude odbijen od prava na naknadu odnosno pomoći za određeno vreme ako je svoje zaposlenje izgubio neposredno iz razloga obustave rada koje je usledilo zbog profesionalnog sukoba; ako je zaposlenje izgubio svojom krivicom, a bez opravdanog razloga; ako je pokušao da na lažan način dođe do naknade ili pomoći.

U smislu pomenute konvencije, pravo na naknadu, odnosno pomoći nema onaj nezaposleni koji je na osnovu posebnog ugovora o radu prilikom prestanka radnog odnosa primio izvesnu naknadu, koja u suštini nije manja od iznosa gubitka njegove zarade i to samo za vreme koje ta naknada pokriva. Neće se, međutim, smatrati takvom naknadom iznos koji nezaposleni prima u vidu otpremnine koja je propisana nacionalnim zakonodavstvom kao poslodavčeva obaveza.

U načelu, naknada treba da bude redovno isplaćivana u gotovom novcu, dok pomoći mogu biti davane i u naturi. Po pravilu, naknada odnosno pomoći za nezaposlenost treba da traje 156, ali najmanje 78 radnih dana u toku jedne godine.

e) Konvencija o minimalnoj normi socijalnog osiguranja (Konvencija br. 102, doneta u Ženevi 1952. godine).

Od osnivanja pa do danas, Međunarodna organizacija rada donela je veći broj konvencija iz oblasti socijalnog osiguranja, odnosno socijalnog obezbeđenja. Konvencija o minimalnoj normi socijalnog osiguranja ima najveći značaj, i pored činjenice što su njome postavljene, kao što i sam naslov pokazuje, samo minimalne norme koje

treba da predstavlja platformu za dalju izgradnju sistema socijalnog osiguranja; odnosno socijalnog obezbeđenja.

Značaj ove Konvencije najbolje je izložen u izveštaju Međunarodnog udruženja za socijalno osiguranje podnetom na XI-tom zasedanju Generalne skupštine održane u Parizu od 7-11 septembra 1953. godine. U tom izveštaju a povodom ove konvencije, rečeno je sledeće: „Ona je obrazac, ona predstavlja jedno merilo, ona pokreće kao motor. Konvencija zaista služi kao obrazac (kao model za postojeće sisteme) kod obrade svih osnovnih problema socijalnog obezbeđenja. Ona će isto tako služiti kao obrazac i kod primene terminologije na međunarodnom planu iz ove oblasti. Ona će služiti kao merilo pojedinim nacionalnim zakonodavstvima kod određivanje obima i sadržine socijalne zaštite. Ona će, najzad, pokretati kao motor nedovoljno razvijene zemlje da usvoje njene odredbe uz najpovoljnije uslove, dok će isto tako dati potstreka razvijenim zemljama da ispune eventualne praznine ili da usvoje neophodna poboljšanja u postojecim sistemima“.⁵⁾

Ono što je za nas od posebne važnosti jeste činjenica da ova Konvencija, pored ostalih grana socijalnog osiguranja, obuhvata i granu osiguranja za slučaj nezaposlenosti (Deo IV: čl. 19-24), koja je uključena u opšti sistem „socijalnog obezbeđenja“.

Konvencija predviđa da svaka država-članica koja je ratifikuje treba da garantuje davanja u slučaju nezaposlenosti zaštićenim licima. Ta zaštićena lica treba da obuhvataju određene kategorije radnika, koji u celini sačinjavaju 50% svih radnika, ili sve za rad sposobno stanovništvo, uz ograničenje da davanje ne može biti odobreno licima čiji prihodi za vreme nezaposlenosti prelaze određenu granicu; ili određene kategorije radnika koje u celini sačinjavaju 50% svih radnika koji rade u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Novinu predstavlja i indirektno određivanje iznosa periodičnog davanja, tj. nezaposleničke naknade odnosno pomoći. Ta naknada treba da za nezaposlenog radnika, koji ima na izdržavanje i dvoje dece iznosi 45% njegove osnovne zarade. Međutim, ova naknada može biti snižavana dotle da ukupni prihodi nezaposlenog, uključivši i samu naknadu za nezaposlenost, ne mogu premašivati iznos zarade običnog radnika koji je zaposlen u kojoj redovnoj grani privredne delatnosti (tipičan radnik, odnosno tipična zarada).

Konvencija dozvoljava ustanovljavanje izvesnog staža u cilju izbegavanja eventualnih zloupotreba. Inače, predviđa se davanje naknade za celo vreme trajanja nezaposlenosti, odnosno osiguranog slučaja. Ali se predviđa i mogućnost odstupanja samo što ono ne sme da ograniči uživanje prava na davanje kraće od 78 dana u toku jednog dvanaestomesečnog perioda, sa mogućnošću da davanje ne bude korišćeno ili za prva tri dana u svakom slučaju ponovnog nastupanja nezaposlenosti ili za prvih devet dana u toku jednog dvanaestomesečnog perioda. I na kraju, konvencijom se, u načelu, predviđa davanje naknade za sve vreme trajanja nezaposlenosti.

⁵⁾ AISS: Developpements récents en matière de sécurité sociale XI-me Assemblée générale, Paris, 7-11 septembre, 1953. str. 8.

2. Preporuke

a) Preporuka o nezaposlenosti (Usvojena je na zasedanju MKR u Vašingtonu 1919. godine). Njom se državama članicama preporučuje da zabrane osnivanje privatnih biroa za posredovanje rada, da regulišu pitanje odlaska radnika iz jedne zemlje na rad u drugu zemlju, sporazumno sa zainteresovanom zemljom i po pribavljenom mišljenju zainteresovanih radnika i poslodavaca, i da izvođenje državnih radova rasporede u vreme i krajevima gde je nezaposlenost najveća.

b) Preporuka o osiguranju za slučaj nezaposlenosti i o raznim oblicima pomoći nezaposlenim a usvojena je na zasedanju MKR u Ženevi 1934. godine. U njoj se preporučuje da tamo gde nema sistema obaveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti treba nastojati da takav sistem bude što pre uveden. Pored toga, preporučeno je da u onim zemljama u kojima već postoji sistem obaveznog ili fakultativnog osiguranja za slučaj nezaposlenosti treba da bude uveden sistem dopunske pomoći za lica koja su iscrpla pravo na naknade ili još nisu ispunila uslove za uživanje prava na naknadu za slučaj nezaposlenosti. Sistem ove dopunske pomoći treba da bude odvojen od eventualno postojećeg sistema, koji se bavi socijalnim staranjem za iznemogla, siromašna itd. lica, dakle, koji se bavi zbrinjavanjem lica na javnom staranju. Ova preporuka sadrži važnu misao o što je moguće većem proširenju osiguranja za slučaj nezaposlenosti i na kategorije lica za koje po Konvenciji iz 1934. godine je moguće njihovo izuzimanje iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti na osnovu propisa nacionalnog zakonodavstva. Preporučeno je još i to da staž ne treba da iznosi više od 26 nedelja zaposlenja odnosno 26 nedelja obroka uplate za 12 meseci koji prethode traženju naknade, odnosno da ne iznosi više od 52 nedelje — za 24 meseca koji prethode traženju naknade. Dalje, isplata naknada za nezaposlenost treba da bude vršena dok traje konkretna nezaposlenost, a svakako dotle dok ima likvidnih sredstava za isplatu. Jedan deo sredstava određenih za pomaganje nezaposlenih treba da bude upotrebljen u cilju olakšanja nezaposlenima da mogu stupiti na nov rad, na primer, njihovim profesionalnim obučavanjem na kursevima, plaćanjem troškova prevoza ako treba da putuju u drugo mesto radi stupanja na posao. Preporučuje se osnivanje posebnog fonda za slučaj ekonomске krize, kako bi nezaposlenima bilo obezbeđeno primanje pomoći za nezaposlenost koje su im priznate nacionalnim zakonodavstvom.

c) Preporuka o službi za zaposljavanje (Usvojena je na zasedanju MKR u Filadelfiji, 1934. g.). Ona sadrži suštinu i metode rada službe za zaposlenje (posredovanje rada) i, između ostalog, upućuje organe ove službe da sarađuju po potrebi sa upravama osiguranja i zbrinjavanja u nezaposlenosti.

d) Preporuka o organizaciji službe za zaposlenje (Usvojena je na zasedanju MOR u San Francisku, 1948. godine). Ona preporučuje specijalizaciju organizacije posredovanja rada; vođenje računa o potrebama za radnom snagom, kao i o sadašnjoj i

budućoj raspoloživosti radne snage; saradnju sa organima inspekcije rada i službama osiguranja i zbrinjavanja u slučaju nezaposlenosti, naročito pri utvrđivanju i tumačenju uslova rada pod kojima raspoloživo zaposlenje u drugoj profesiji a ne u redovnoj profesiji nezaposlenoga ili zaposlenje koje ga obavezuje da promeni prebivalište — treba smatrati kao odgovarajuće; da radnici koji traže pomoć od osiguranja ili zbrinjavanja u nezaposlenosti, kao i polazni kursevi za profesionalno obrazovanje po završetku kursa, obavezno budu upisani kod organa za zaposlenje radi posredovanja rada; da, radi organizovanja tržišta rada, bude uspostavljeno nacionalno procenjivanje potreba i izvora radne snage, sa odgovarajućim podacima o predviđenjima u pogledu obima i raspodele ponude i potražnje radne snage; da organi službe za zaposlenje budu konsultovani od strane organa nadležnih za praktično sprovođenje pitanja u vezi: geografske raspodele industrije, javnih radova i investicija, tehničkog napretka u vezi sa proizvodnjom i zaposlenjem, stanovišma, osnivanjem socijalnih službi (npr. u vezi sa medicinskom negom, školama, domovima za odmor itd.), organizacijom i planiranjem u privredi itd.

Opisane konvencije i preporuke predstavljaju najvažniji ali ne i jedini doprinos Međunarodne organizacije rada u borbi protiv nezaposlenosti. Međunarodna organizacija rada, odnosno njen izvršni organ Međunarodni biro rada, objavljuje redovne statistike o kretanju nezaposlenosti u svetu i izdaje i niz monografija posvećenih problemu nezaposlenosti, čime takođe znatno doprinosi njenom suzbijanju.

§ 2 ULOGA ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA U REGULISANJU SOCIJALNOG OBEZBEĐENJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Pobeda nad fašizmom u Drugom svetskom ratu znatno je ojačala napredne snage u svetu, što se odrazilo i na polju socijalnog osiguranja. Još za vreme rata, kad je već bila jasna perspektiva njegovog završetka, održano je 1944. godine u Filadelfiji 26-o zasedanje Međunarodne konferencije rada, na kojoj je pretresano pitanje socijalnog osiguranja, odnosno socijalnog obezbeđenja, i donete dve preporuke u kojima su postavljeni principi te zaštite, i od kojih se jedna odnosi na zdravstvenu zaštitu, a druga na obezbeđenje sredstava za život. Prema ovoj poslednjoj preporuci navedena zaštita treba postepeno da se razvija u tom smeru da radnom čoveku i članovima njegove porodice, koje on izdržava, obezbedi minimum za egzistenciju u slučaju gubitka (odnosno smanjenja ispod minimuma) zarade iz bilo koga razloga, ako je to nastalo nezavisno od njegove volje. Ova preponuška usvojena je u Deklaraciji prava čoveka donetoj na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija 10. decembra 1948. godine.⁶⁾ U članu 22. ove Deklaracije se kaže: „Svako, kao član društva, ima pravo na socijalno osiguranje”.

⁶⁾ Univerzalna deklaracija o pravima čoveka (usvojena i proglašavana rezolucija Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 217 A (III), od 10. decembra 1948. godine. Naslov originala: Universal Declaration of Human Rights.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti detaljnije je regulisano čl. 23 a naročito čl. 25 gde stoji: „Svaki čovek ima pravo, na obezbeđenje u slučaju nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, starosti ili u drugim slučajevima gubitka svojih sredstava za izdržavanje iz uzroka nezavisnih od njegove volje“.⁷⁾

Na univerzalnom planu razvoja socijalnog obezbeđenja, između ostalog i obezbeđenja u slučaju nezaposlenosti treba pomenuti čl. 55 Povelje OUN koja ovoj organizaciji nalaže brigu o razvoju ekonomskog i socijalnog obezbeđenja.⁸⁾

Na kraju bismo pomenuli i Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, koji je usvojila Generalna skupština OUN 1966. godine⁹⁾ i koji u čl. 9 izričito određuje da države potpisnice tog Pakta moraju svim licima priznati pravo na socijalno obezbeđenje koje uključuje i socijalno osiguranje i time, naravno, i osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

§ 3. ZNAČAJ MEĐUNARODNIH UGOVORA U OBLASTI OSIGURANJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Međunarodni ugovori (bilateralni i multilateralni) su, vremenski posmatrano, ušli u izvore radnog prava mnogo ranije od konvencija i preporuka MOR-a. Kao izvori radnog prava ostali su i posle osnivanja MOR-a, jer je njihovo postojanje nužno s obzirom na činjenicu da se niz pitanja vezanih za status stranih radnika i danas može i mora uređivati međunarodnim ugovorima odnosno sporazumima zainteresovanih zemalja.

Praksa zaključivanja međunarodnih ugovora prilično je raširena. Naime, odredba čl. 13. već pomenute Univerzalne deklaracije o pravu čoveka: „Svako ima pravo na slobodu kretanja i izbora stanovanja u granicama pojedine države. Svako ima pravo da napusti svaku zemlju, uključujući i svoju vlastitu, i da se vrati u svoju zemlju“ — u univerzalnim okvirima ostaje čista deklaracija — ali na osnovu međunarodnih ugovora može dobiti svoju punu i praktičnu vrednost.

Jugoslavija je pitanju socijalne sigurnosti naših građana koji migriraju iz zemlje, kako za vreme njihovog boravka u inostranstvu tako i po povraćaju u zemlju poklanjala i poklanja veliku pažnju. Radi ostvarivanja njihove materijalne i socijalne sigurnosti, te radi zaštite njihovih stečenih ili očekivanih prava, naša zemlja je zaključila niz međunarodnih ugovora i sporazuma o socijalnom osiguranju.¹⁰⁾

⁷⁾ Citat prema izvodu iz Revue Internationale du Travail, za juni — septembar 1949 — Les tendances de la sécurité sociale dans la période d'après guerre — str. 6.

⁸⁾ V.: dr Aleksandar Radovan: Pravni, ekonomski, finansijski i socijalno-politički aspekt i dileme osiguranja, Ljudski faktor i problem zaposlenosti, Beograd, 1969, str. 254.

⁹⁾ Zakon o ratifikaciji Pakta kao i sam Pakt vidi u „Sl. listu SFRJ“, br. 7/71.

¹⁰⁾ Vidi o tome: Dr Dušan Paravina, Socijalni i pravni položaj jugoslovenskih radnika zaposlenih u inostranstvu, Zbornik Pravnog fakulteta u Nišu, 1973, str. 152, i sl.

Isto tako, naša zemlja je ratifikovala relativno veliki broj konvencija Međunarodne organizacije rada i drugih dokumenata iz oblasti međunarodnog radnog prava. Doslednim poštovanjem preuzetih obaveza na ovom planu, Jugoslavija sopstvenim primerom nastoji doprineti uvažavanju istih i od drugih zemalja.¹¹⁾

S obzirom na predmet regulisanja sve međunarodne ugovore delimo na tri velike skupine: 1) ugovori o zapošljavanju i radnopravnom položaju u užem smislu reči, 2) ugovori o socijalnom osiguranju, i 3) ugovori o materijalnom obezbeđenju za slučaj nezaposlenosti.¹²⁾

1. Ugovori o zapošljavanju

Ugovore o zapošljavanju i radnopravnom položaju u užem smislu reči Jugoslavija je zaključila sa: Francuskom 1965. g., Austrijom 1966. g., Švedskom, Belgijom i Luksemburgom 1970. g., i sa Austrijom 1971. godine.

Osnovni ciljevi koji su se imali na umu pri zaključivanju navedenih ugovora sastoje se u sledećem:

- da se radnici iz naše zemlje stave u ravnopravan položaj sa radnicima drugih zemalja koji se zapošljavaju u zemlji imigracije;
- da se zapošljavaju viškovi nezaposlenih radnika koji žele da se privremeno zaposle u inostranstvu;
- do jugoslovenska služba za zapošljavanje može u prethodnim kontaktima sa inostranim partnerima da obezbedi najpovoljnije uslove zapošljavanja, vodeći računa o individualnim interesima svakog radnika i njegovim sposobnostima;

— da se naša služba za zapošljavanje angažuje oko priprema radnika za zapošljavanje i organizovanje prevoza od mesta stanovanja do mesta zaposlenja, podrazumevajući pri tome i brigu o obezbeđivanju dokumenata predviđenih pojedinih međudržavnim sporazumima o zapošljavanju, konvencijama o socijalnom osiguranju, kao i nacionalnim zakonodavstvima pojedinih zemalja imigracije iz oblasti zapošljavanja i socijalnog osiguranja, da ista služba upozna radnika sa uslovima zapošljavanja u pojedinostima, zaradama, smeštaja i ishrane, pravima iz radnog odnosa i socijalnog osiguranja itd.¹³⁾

Iz rečenog se jasno vidi da gore pomenuti ugovori o zapošljavanju jesu izraz obostranog interesa zemalja potpisnica. Interes naše zemlje se ogleda u organizovanom zapošljavanju viškova radne snage u inostranstvu i u tome da se za te radnike obezbedi radno-pravni položaj u zemlji zaposlenja ravan onome koga imaju domaći radnici.

2. Ugovori o socijalnom osiguranju

Drugu grupu pravnih instrumenata kojima se uređuje radno-pravni položaj radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu, čine dvo-

¹¹⁾ Isto, str. 153.

¹²⁾ Dr Dušan Paravina, op. cit. str. 153.

¹³⁾ Ibidem.

strani međunarodni ugovori ili konvencije o socijalnom osiguranju. U ovoj oblasti, koliko je nama poznato, Jugoslavija je zaključila 5 konvencija i izvestan broj drugih dodatnih, dopunskih ili specifičnih aranžmana.

Konvencije o socijalnom osiguranju, koje sadrže i odredbe o osiguranju za slučaj nezaposlenosti, naša zemlja je zaključila sa sledećim državama:

- a) S Austrijom, zaključena 19. XI 1965. stupila na snagu 1. I 1967. godine;¹⁴⁾
- b) S Belgijom, zaključena 1. XI 1954, stupila na snagu 1. X 1956;¹⁵⁾
- c) S Holandijom, zaključena 1. IV 1956. stupila na snagu 1. IV 1957;¹⁶⁾
- d) S Italijom, zaključena 14. XI 1957. stupila na snagu 1. 1. 1961;¹⁷⁾
- e) S Velikom Britanijom i Severnom Irskom, zaključena 24. V 1958. stupila na snagu 1. IX 1958.¹⁸⁾

Pitanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti rešeno je u pojedinim konvencijama na sledeći način:

Jugoslovensko-belgijska Konvencija (Glava IX, čl. 29) — predviđa da radnici i sa njima izjednačena lica koja pređu iz Belgije u Jugoslaviju ili obrnuto, imaju u slučaju nezaposlenosti bez svoje volje u zemlji njihovog novog mesta rada pravo na davanje po zakonodavstvu te zemlje. Ako je za sticanje prava na ta davanja potrebno uzima se u obzir i vreme osiguranja u drugoj zemlji. Davanja se plaćaju samo dok se korisnik nalazi u zemlji koja duguje davanja.

Jugoslovensko-holandska Konvencija — na isti način kao i gore pomenuta konvencija uređuje ovo pitanje (Glava 5, čl. 25).

Jugoslovensko-engleska Konvencija — Po odredbama čl. 24. ove Konvencije pravo na davanja za slučaj nezaposlenosti po zakonodavstvu zemlje u kojoj se zainteresovano lice nalazi može stечi i bez zaposlenja u toj zemlji. Prema tome, ako je neko lice bilo zaposленo u Engleskoj pa je protiv svoje volje ostalo bez posla i vratio se u Jugoslaviju, na osnovu zaposlenja u Engleskoj, može stечi pravo na davanja za slučaj nezaposlenosti, ako ispunjava uslove predviđene našim zakonodavstvom, smatrajući pri tome zaposlenje u Engleskoj kao da je bilo u Jugoslaviji i obrnuto.

¹⁴⁾ Konvencija o socijalnom osiguranju s Austrijom, zajedno sa Završnim protokolom uz Konvenciju, ratifikovana je od strane naše države Uredbom SIV-a R. br. 11, od 23. II 1966, a objavljena u „Sl. listu SFRJ”, br. 20/67.

¹⁵⁾ Konvencija o soc. osiguranju s Belgijom ratifikovana je od naše države Uredbom SIV-a R. s. br. 72, od 13. IX 1955, a objavljena u „sl. listu SFRJ”, br. 7, od 10. V 1965.

¹⁶⁾ Konvencija o soc. osig. sa Holandijom ratifikovana je od naše države Uredbom SIV-a R. s. br. 168, od 19. VII 1956, a objavljena u „Sl. listu FNRJ”, br. 9 od 7. VII/57.

¹⁷⁾ Konvencija o soc. osig. sa Italijom zajedno sa Opštim protokolom ratifikovana je od naše države Uredbom SIV-a R. s. br. 224 od 29. V 1958, a objavljena u „Sl. listu FNRJ”, br. 1, od 29. 1. 1959.

¹⁸⁾ Ova konvencija ratifikovana je Uredbom SIV-a R. s. 153, od 10. VII 1958, a objavljena u „Sl. listu FNRJ”, br. 7, od 14. VII 1958. godine.

Jugoslovensko-italijanska Konvencija — Po odredbama čl. 24. ove Konvencije radnici koji odlaze iz Italije u Jugoslaviju ili obrnuto, stiču pravo na davanja za slučaj nezaposlenosti u Jugoslaviji ili Italiji pod uslovom:

- da su obavljali rad obuhvaćen osiguranjem države u kojoj su poslednji put radili;
- da u toj zemlji ispunjavaju uslove potrebne za korišćenje davanja, uračunavajući — ako je potrebno — razdoblje osiguranja i izjednačena razdoblja navršena u drugoj državi.

Osnovni cilj zaključenih Konvencija i dodatnih aranžmana vezanih za njihovu primenu se sastoji u garantovanju istovetnih prava iz socijalnog osiguranja radnicima privremeno zaposlenim u zemljama imigracije kakva se priznaju i radnicima države zaposlenja kao i nesmetano korišćenje ugovorenih prava po povratku radnika u našu zemlju.

3. Ugovori o materijalnom obezbeđenju za slučaj nezaposlenosti

Treću grupu dvostranih međudržavnih ugovora ili konvencija kojima se reguliše radnopravni status jugoslovenskih radnika zaposlenih u inostranstvu čine oni kojima se reguliše njihovo materijalno obezbeđenje za slučaj nezaposlenosti. Naglasimo odmah da ovde ima najviše neujednačenosti. Sa jednim zemljama jugoslovenske emigracije je ova problematika uređena posebnim ugovorima, sa drugima u okviru ugovora o zapošljavanju i, najzad, sa trećima kroz konvencije o socijalnom osiguranju, o čemu je napred bilo reči. I najzad, sa zemljama naše emigracije sa kojima ovo pitanje nije regulisano ni na jedan od pomenuta načina ovo pitanje je rešeno posredno — primenom opšte klauzule o izjednačavanju naših radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu sa domaćim radnicima u pogledu ravnopravne zaštite.¹⁹⁾

Naša zemlja je pitanje materijalnog obezbeđenja za slučaj nezaposlenosti sa SR Nemačkom uredila posebnim sporazumom — Sporazumom o osiguranju za slučaj nezaposlenosti,²⁰⁾ zaključenim 1968. godine. Sporazum ovakve vrste je prvi koji je Jugoslavija zaključila sa drugim državama, te samim tim pobuđuje posebnu pažnju. Pojedina njegova rešenja, kao i izvesna nejasna pitanja, opravdavaju kompleksan osvrt na opšte karakteristike i uslove primene sporazuma u praktiki.

Svrha navedenog sporazuma bila je pružanje olakšanja našim radnicima zaposlenim u SR Nemačkoj u vezi sa ostvarivanjem prava na novčanu načnadu, posebno da ih oslobodi plaćanja dvostrukog do prinosa za zapošljavanje. U vezi sa ovim treba napomenuti to da prema nemačkim propisima radnik kad stupi na rad u SR Nemačkoj po-

¹⁹⁾ Opširnije o ovome v.: Dr Dušan Paravina, op. cit. str. 157.

²⁰⁾ Sporazum o osiguranju za slučaj nezaposlenosti sa SR Nemačkom ratifikovan je od strane naše države Zakonom od 12. 2. 1969. godine. Proglašen Ukazom Pr. br. 775 od 13. II 1969, a objavljen u »Sl. listu SFRJ«, br. 9, od 27. II 1969. godine.

dleže obavezi plaćanja doprinosa po njenim propisima i osiguran je za slučaj nezaposlenosti (izuzetak su samo neka zaposlenja), s tim što doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti plaćaju radnici i poslodavci po istoj stopi (koja iznosi 0,65% od osnovice) i što poslodavac odbija od zarade radnika odgovarajući iznos doprinosa i taj iznos prenosi nadležnoj blagajni.²¹⁾ To znači da su jugoslovenski radnici na radu u SR Nemačkoj obavezno osigurani za slučaj nezaposlenosti, odnosno kad im prestane radni odnos imaju određena prava za vreme nezaposlenosti.

a) Uslovi i postupak za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti ako je zahtev podnet u SR Nemačkoj

Sporazumom o osiguranju za slučaj nezaposlenosti predviđeno je (čl. 7.) da se pravo na novčanu naknadu ostvaruje prema propisima zemlje u kojoj je podnet zahtev za novčanu naknadu. To znači da jugoslovenski radnik koji je radio u SR Nemačkoj, pa mu prestane radni odnos, može ostvariti pravo na novčanu naknadu u SR Nemačkoj, ako ispunjava uslove predviđene propisima koji važe za nemačke radnike. U pogledu uslova za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, Sporazumom je predviđeno (čl. 8.), pored ostalog, sabiranje radnog staža iz obe zemlje u postupku ostvarivanja prava po osnovu zaposlenosti u SR Nemačkoj. Na primer, jugoslovenski radnik koji je ostao nezaposlen u SR Nemačkoj mogao bi da ostvari pravo na novčanu naknadu ako ispunjava uslove predviđene za ostvarivanje ovog prava po nemačkim propisima i to: ako ima najmanje 26 nedelja (ili 6 meseci) rada u poslednje 3 godine pre prijave i podnošenja zahteva kod nemačkog ureda za rad, i ako takvom radniku radni odnos nije prestao njegovom krivicom (čl. 8. st. 2. tač. 1 i 3 Sporazuma).

Ako jugoslovenski radnik u SR Nemačkoj nije ostvario predviđen staž osiguranja, njemu se po sporazumu u to vreme uračunava i vreme koje je proveo u Jugoslaviji, ali samo u poslednje dve godine pre donošenja zahteva za novčanu naknadu u SR Nemačkoj i pod uslovom da je bio zaposlen u SR Nemačkoj najmanje 4 nedelje, računajući od dana njegovog poslednjeg ulaska u SR Nemačku. Uslov je, razume se, i taj da je bez svoje krivice ostao nezaposlen (čl. 8. st. 1. Sporazuma). Tako se na osnovu sabiranja vremena provedenog na radu u obe zemlje utvrđuju uslovi za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, kao i visina i trajanje ovog prava.

Što se tiče postupka za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, kada jugoslovenski radnik ostane nezaposlen u SR Nemačkoj, prva mu je obaveza da se sledećeg dana po prestanku radnog odnosa prijavi nemačkom uredu za rad, nadležnom prema mestu stanovanja radnika, i da istog dana kad se prijavi podnese i pismeni zahtev za novčanu

²¹⁾ V.: Materijalno osiguranje i druga prava radnika za vreme privremene nezaposlenosti prema odredbama novog Zakona o zapošljavanju na području SR Hrvatske, Informator, br. 2177 od 18. 1. 1975. godine, str. 5.

naknadu na posebnom obrascu. Uz pismeni zahtev radnik je dužan da podnese još i: potvrdu o radnom stažu u poslednje tri godine, potvrdu o porodičnom stanju i policijsku prijavu te odobrenje boravka u SR Nemačkoj.

b) Uslovi i postupak za ostvarivanje prava
na novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti
ako je zahtev podnet u SFR Jugoslaviji

Ako se radnik, koji je ostao nezaposlen u SR Nemačkoj, vratio u Jugoslaviju i podneo zahtev za novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti, na njega se primenjuju jugoslovenski propisi, ali sa izvesnim odstupanjima koja su predviđena u Sporazumu.

Naime, jugoslovenski radnik koji je bio na privremenom radu u SR Nemačkoj pa se po prestanku radnog odnosa u toj zemlji vrati u Jugoslaviju može ostvariti pravo na novčanu naknadu ako ispuni, po red uslova predviđenih jugoslovenskim propisima, i uslove predviđene Sporazumom, i to:

- da je ostao nezaposlen u SR Nemačkoj bez svoje krivice;
- da je nadležni ured za rad u SR Nemačkoj odobrio radniku povratak u Jugoslaviju;
- da je radnik podneo pismeni zahtev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu nadležnoj zajednici zapošljavanja u roku od 6 nedelja, računajući ovaj rok od dana prestanka primanja novčane naknade u SR Nemačkoj, odnosno od dana prestanka radnog odnosa (čl. 8. st. 2. Sporazuma).

Navedeni uslovi su kumulativni. Treba primetiti da je dobijanje odobrenja za povratak radnika u Jugoslaviju jedan od najvažnijih uslova, i istovremeno uslov koji najteže pogoda naše radnike pri ostvarivanju prava na novčanu naknadu. Prema odredbama čl. 8. st. 3. Sporazuma ovo odobrenje može izdati nadležni ured za rad u slučajevima — ako radnik u SR Nemačkoj ostane nezaposlen i posle 4 nedelje primanja novčane naknade za punu nezaposlenost u SR Nemačkoj ne bude ponovo zaposlen, kao i pre ovog roka ako nema izgleda da se zaposli. Takođe, odobrenje povratka može se izdati i u slučaju ako je naš radnik pre prestanka radnog odnosa u SR Nemačkoj bio zaposlen najmanje 3 godine u SR Nemačkoj, s tim da se u ovom slučaju ovo odobrenje može uskratiti ako je povratak radnika u Jugoslaviju neophodan iz „ličnih i ostalih razloga”, ako ovi razlozi nisu precizirani i predmet su slobodne ocene organa koji izdaje odobrenje.

Prema tome, sadašnja situacija, s obzirom na uslov odobrenja povratka, stavlja u povoljniji položaj jugoslovenske radnike koji se zapošljavaju u zemljama sa kojima Jugoslavija nije zaključila sporazum o osiguranju za slučaj nezaposlenosti, jer ti radnici jednostavnije ostvaruju pravo na novčanu naknadu po povratku sa rada iz inostranstva. Jedina je prednost, čini nam se, i olakšanje radnicima koji se zapošljavaju u SR Nemačkoj to što ne plaćaju dva doprinosa za zapošljavanje za slučaj nezaposlenosti.

Prema iznetom, jugoslovenski radnik koji se vrati iz SR Nemačke i podnese zahtev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti i dokaz o odobrenju povratka, ostvariće ovo pravo pod uslovima, u visini i po postupku predviđenim jugoslovenskim propisima iz ove oblasti.

Za radnike koji se vraćaju sa privremenog rada iz SR Nemačke, a koji ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, osnovicu za utvrđivanje visine ove naknade propisuje zajednica zapošljavanja u skladu sa čl. 10. Sporazuma. Prema ovom Sporazumu osnovicu za utvrđivanje novčane naknade za te radnike čine mesečni lični dohoci isplaćeni radnicima u mestu stalnog prebivališta radnika u Jugoslaviji ostvareni u istom ili sličnom zanimanju u kojem je radnik radio u SR Nemačkoj. Znači, visina novčane naknade ne utvrđuje se na osnovu radnikove zarade u SR Nemačkoj, što je još jedna nepovoljnost za te radnike.

Treba primetiti još i to da o pravima radnika za slučaj nezaposlenosti u SR Nemačkoj rešavaju uredi za rad, a o novčanoj naknadi u Jugoslaviji nadležni organi u zajednicama zapošljavanja. Dodajmo i to da se u postupku za ostvarivanje prava za slučaj nezaposlenosti upotrebljavaju dvojezični obrasci (MO-1, MO-2 i MO-4) koji su utvrđeni Administrativnim sporazumom sa SR Nemačkom.

Ovo bi bilo kraće izlaganje o ostvarivanju prava na novčanu naknadu po povratku sa rada jugoslovenskih radnika iz SR Nemačke, sa osvrtom na osnovna načela Sporazuma o osiguranju za slučaj nezaposlenosti, zaključenog sa ovom zemljom, i njegove praktične prime-ne.

Z A K L J U Č A K

Nezaposlenost je postala prateća pojava sadašnje faze društveno-ekonomskog razvijatka gotovo svih zemalja. To je činjenica, pa nizome, posebno u poslednje vreme, i ne ide u račun da je prikriva ili, pak, nekritički opravdava. Nesporazumi, pa i ekonomsko politički i ideološki faktori koji se povodom togajavljaju rezultat su, pre svega, različitog pristupa toj pojavi, različitim ocenama o njenoj rasprostranjenosti i društvenoj težini, njenim stvarnim uzrocima i posledicama, načinu i sredstvima njenog prevladavanja. Granice pojedine zemlje postaju preuzak okvir za rešenje ovog problema. Jer, nezaposlenost i zapošljavanje su postali međunarodni problem. S toga borba protiv nezaposlenosti u međunarodnim okvirima mora počivati na saznanju i svesti o celovitosti i nedeljivosti svetske ekonomije.

Možda baš zbog tog svog karaktera, civilizovani svet je uvideo, da mora prihvati borbu protiv nezaposlenosti u najširem obimu, te se je počelo pomicljati na jednu širu organizovanu borbu, jer su sredstva, kojima su raspolagale pojedine države, ma kako jake inače bile, pokazala kao nepotpuna i nedovoljna.

Da bi se mogla uopšte voditi ozbiljna borba protiv bilo koga zla, potrebno je upoznati se sa njime sa svih strana; dakle, trebalo je najpre pristupiti proučavanju fenomena nezaposlenosti, njegovih uzroka i posvetiti brigu pronalaženju sredstava za isceljenje odnosno za uklanjanje toga zla.

U tu svrhu započet je važan posao 1919. godine sastankom Međunarodne konferencije u Vašingtonu koja se je bavila problemom rada. Od tog doba pa na ovamo, datira sistematska i na međunarodnoj osnovi postavljena borba protiv nezaposlenosti, koju intenzivno provodi Međunarodna organizacija rada preko svojih organa: Konferencije, Administrativnog saveta i Međunarodnog biroa rada. Svakako i ne bez značaja je i uloga Organizacije Ujedinjenih Nacija u regulisanju socijalnog obezbeđenja za slučaj nezaposlenosti, kao i međunarodnih ugovora na ovome području, o čemu je u radu bilo reči.

PROTECTION DES CHÔMEURS DANS LE DROIT DU TRAVAIL INTERNATIONAL

R é s u m é

Depuis le moment où le chômage a passé les frontières d'un centre artisanal ou industriel jusqu'il n'a pas commencé, comme une épidémie à occuper certains pays, pour enfin envahir le globe presque tout entier, le shômage et l'embauche sont devenus des problèmes internationaux.

C'est-à-cause de ce caractère que le monde civilisé s'est rendu compte qu'il doit entreprendre une lutte contre le chômage dans un plus large volume, c'est-à-dire une action plus large et mieux organisée car les moyens, dont certains pays disposaient, quoiqu'ils soient développés, se montraient incomplets et insuffisants.

Dans ce but, en 1919, une importante action a été entreprise par la session de la conférence internationale de Washington qui s'occupait du problème du travail. C'est de ce temps-là que date une lutte contre le chômage, lutte systématique, posée sur une base internationale, et exécutée par l'Organisation Internationale du travail c'est-à-dire par ses organes: la Confédération général du Travail, le Conseil Administratif et le Bureau International du Travail.